

WONEN IN HET AARDBEVINGSGBIED

'En toen hing de trap los'

Tallose RUG-medewerkers wonen in het aardbevingsgebied. Ze weten hoe het is als de scheuren in je muur springen. En je in de clinch moet met de NAM.

Bram van Dam: 'Ik ben woest! Maar binnenshuis.'

Door Diane Romashuk / Foto's Reyer Boxem

Het was donderdagavond, 16 augustus 2012, uurtje of half elf. Bram van Dam (58), hoofd financiën van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde, was ingedommeld op de bank in zijn woning in 't Zandt. Ineens werd hij ruw gewekt door een 'rommelend' geluid. De hele vloer bewoog. Toen het klonk alsof het huis 'knakte', hief zijn vrouw Ans van schrik haar handen boven haar hoofd. De buurvrouw zag het gras in de tuin golven. Niet trillen, echt golven.

Met 3.6 op de schaal van Richter, was het de zwaarste aardbeving tot nu toe in Groningen. 'Meestal is het alleen schrikken', beschrijven RUG-medewerkers die in het [gaswinningsgebied](#) wonen hoe het is als de kleigrond zich met minder geweld roert.

'Onweer van de grond'

'Je hebt wel meteen in de gaten dat er meer aan de hand is dan een stampvoetend zoontje naast je bed', zegt bedrijfskundige Henk Faber uit Hellum. 'Vergelijkbaar met wanneer een zware vrachtwagen langsrijdt en de ramen trillen', zegt collectiebeheerder van het Universiteitsmuseum Jan Waling Huisman (55) uit Stedum. Secretaresse bij de bètafaculteit Yvonne van der Weerd (37) uit Loppersum, noemt het 'onweer onder de grond'.

'Écht eng vind ik het doorgaans niet', zegt Diane Holtkamp (42) uit Middelstum, van de Universiteitsbibliotheek. Maar bij de beving in augustus beleefde ze angstige momenten. 'Veel mensen renden de straat op. Ergens draag je wel een zekere angst bij je, van die constante dreiging. De gedachte dat er weer een kan komen, schiet elke avond wel door mijn hoofd. Ook omdat je niet weet hoe zwaar ze nog worden en wat er in de fundering van je huis gebeurt.'

Daarmee snijdt ze aan wat deze RUG-medewerkers veel meer dan de bevingen zelf bezighoudt: de (mogelijke) gevolgen, zoals schade en misschien een onverkoopbaar huis.

'Bij mij zijn meer kopjes gebroken bij de afwas, dan bij aardbevingen'

Vechten voor iedere euro

Hoe groter de schade hoe groter de verontrusting. Huisman maakt zich niet veel zorgen. 'Het is al 21 jaar prettig wonen in Stedum: ruimte en rust. Er zijn bij mij meer kopjes gebroken bij de afwas dan door aardbevingen.'

Hij heeft er vertrouwen in dat er serieuze oplossingen komen. 'Daar ontkomt de overheid niet meer aan. Ik heb zoals meer mensen ook een kop koffie met de NAM-directeur gedaan: een heel prettig gesprek.'

Maar bij Van Dam lopen de emoties alleen al bij de gedachte aan de NAM hoog op. De beving van 16 augustus duurde slechts seconden, maar anderhalf jaar later kwelt de schade aan zijn 110 jaar oude rentenierswoning in 't Zandt hem nog dagelijks.

'Het was perfect onderhouden, stond net twee weken in

de verkoop omdat we graag naar een grotere plaats wilden. Dan ineens hangt de trap los in het trapgat en is de vloer in de hal verzakt', toont hij. 'Het huis te koop laten staan heeft geen zin meer. Ramen lekken, scheuren aan de buitenkant, de schoorsteen wordt preventief verwijderd omdat die door het dak kan vallen. In geld: 70.000 euro schade.'

Nog steeds, want hoewel Van Dam het direct **meldde**, is alleen opgeknapt wat hij zelf betaalde, zegt hij. 'Komt door "geneuzel". Het schaderapport moest een aantal keren opnieuw worden gemaakt. Bij scheurtjes naast het raam wil de NAM bijvoorbeeld alleen de verf op die plek vergoeden en blijf je dus met kleurverschil zitten. In de hal ligt een terrazzovloer. Als ze daarmee bezig gaan kunnen we er acht weken niet langs. Ze willen niet dat je een schatting maakt van logeerkosten. Leef je toch eens in, denk ik dan.'

Dat de NAM in 2013 extra veel gas uit de grond haalde, maakt hem kwaad. 'Is toch pure minachting? Het steekt dat ze legitiem jouw huis mogen slopen. Zij worden slapend rijk, de schade vergoeden is peanuts voor ze en jij moet voor iedere euro vechten.' Hij begrijpt wel dat sommigen in hetzelfde schuitje radicaliseren. 'Ik ben ook woest, maar binnenshuis.'

Vertrouwen is weg

Faber uit Hellum kent Van Dam. 'Ik ervaar hem als een solide mens. Dat hij zo geëmotioneerd is, toont dat de gaswinningsproblematiek mensen echt kan aantasten in hun zijn, hun gevoel van veiligheid. Is het net zo erg als verkeersopstoppingen in de Randstad? Qua complexiteit misschien, maar dit raakt mensen in het hart.'

In december bezocht Faber een dorpsvoorlichting waar ook mensen van de NAM bij waren. 'Deden ze netjes, ze stelden zich kwetsbaar op en bogen mee met de zaal.' Toch was de sfeer heel anders in 2009 toen hij met zijn toneelvereniging in Slochteren het openluchtspel Gas, gas, gas met een bijdrage van de NAM maakte. 'Destijds werden allerlei activiteiten ter ere van 50 jaar gaswinning vergoed. Daarna is het gaan rommelen, het lijkt niet meer onder controle. Het vertrouwen is er niet meer.'

Hij hoopt dat zowel NAM als politiek nu inzien dat het beleid rond de gaswinning 'geen bijzaak maar hoofdzaak moet zijn'.

'Het was perfect onderhouden en dan ineens is de vloer in de hal verzakt'

Mathieu Paapst:
'Niemand wil
continu bezig zijn

met herstellen'

Een aantal RUG-medewerkers is juist wel te spreken over de schadeafwikkeling. Docent internetrecht Mathieu Paapst (39) linkte de afgebladderde verf langs de deurposten van zijn huis in Siddeburen niet direct aan de aardbevingen. 'We waren steeds niet thuis, het kon ook van onze spelende kinderen komen.'

Tot ze een niet te missen scheur aantreffen over de keukenmuur. Een klemmende deur ernaast. Paapst liet herstellkosten uitbetalen om het verder zelf af te handelen: 8.000 euro, scheuren die hij zelf niet had opgemerkt inbegrepen. 'Alleen wil niemand continu bezig wil zijn met herstellen. Het maakt sommige keuzes ook moeilijker. We hadden plannen om de keuken te verbouwen, maar heeft dat zin?'

Van der Weerd herkent zijn verhaal. Zij had voor 17.000 euro schade. 'Ik had twee aannemers offertes laten maken, de taxateur van de NAM zei dat ik voor de duurste moest gaan, die zag er beter uit.' Maar ook zij heeft het 'rotgevoel' dat ze een stukje keuzevrijheid kwijt is. 'Verhuizen zit er voorlopig vast niet in, of je verkoopt met verlies.'

De één: Klinkt goed!

Groningers moeten opkomen voor hun rechten. Ze hoopt dat mensen actief kansen opzoeken om ook vruchten van de gaswinning te plukken. 'In de vorm van lokale restaurateurs en deskundigen bijvoorbeeld. We hebben alles in huis.'

Zoals bij Holtkamp in Middelstum. 'We hebben zelf ook scheurtjes en wonen liever zonder bevingen, maar mijn man is schilder en heeft nu ook extra werk.'

Minister Henk Kamp van Economische Zaken **beloofde** vrijdag in Loppersum beterschap door het terugschroeven en anders concentreren van de aardgaswinning. En geld vrij te maken voor compensatie. Van der Weerd is positief. 'We moeten nog wel zien wat er van komt. Hoe ga je als eenling straks aanspraak maken op het beschikbare geld? Maar de plannen klinken goed. Ik heb er wel begrip voor dat ondanks het tekort dat in de staatschatkist ontstaat wat gebeurt.'

'Mijn man is schilder en heeft nu ook extra werk'

De ander: Maar het is weinig...

Cursuscoördinator bij de USVA Zwaantje Wieling (57) en haar man hebben geen schade aan hun huis in Stedum. 'We denken dat dat komt omdat het van hout is. Dat trilt erg bij aardbevingen, maar is ook heel flexibel.'

Toch trok het bordje 'Te koop' in de tuin – omdat ze de laatste jaren van hun carrière graag dichterbij hun werk willen wonen – na maanden geen kijkers. 'Maar je weet niet of de aardbevingen daarin meespelen.'

Zij was 'verrast' door de boodschap van Kamp. 'Ik had niet veel verwacht, lange tijd is er weinig gebeurd. Ik vond hem daadkrachtig: erkennen dat er fouten zijn gemaakt en geleerd is van het verleden, serieuze maatregelen en coulante **vergoedingen**. Dat moet ook om draagvlak te krijgen.'

Maar Van Dam is niet overtuigd. 'In zijn totaliteit wordt de **gaswinning** nauwelijks

teruggeschroefd. Dus aan veiligheid levert dat weinig op. En de nu erkende waardedaling van huizen wordt alleen bij verkoop uitgekeerd. Nou, hier wordt niets meer verkocht. Het lijkt veel maar het is weinig.'

Reageren via... ▼

 Sociale plug-in van Facebook